

УДК 316+614(470)

Кабанова П.Ю.¹

Бондаревич І.М.²

¹студ. гр ФЕУ-419 НУ «Запорізька політехніка»

²канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Теперішнє пострадянське українське суспільство хоч і стрімко рухається вперед, але все ще переживає вплив нав'язаних із старою системою стереотипів. Сьогоднішнє покоління підлітків змалку вчили, що спершу вони мають закінчити школу, потім коледж/інститут/університет, а згодом знайти престижну роботу та створити сім'ю. І це обов'язково. Нам постійно твердять, що треба отримувати високі оцінки та скласти екзамени на «відмінно», адже без цього

рівень інтелекту буде низьким, чим би не захоплювався, і які б знання не мав. Хіба в таких умовах постійного тиску підлітки здатні зрозуміти себе, свої бажання та мрії? Важко стати унікальними, неповторними особистостями, бути дійсно щасливими.

Важливу роль в процесі самовизначення в підлітковому віці грає ідентифікація у груповому лідерстві. Але залучення індивіда до групових норм відбувається тільки за умови, якщо група для нього стала референтною, тобто мотивує індивіда бути прийнятим в ній. Підлітки зазвичай дуже активні і відкриті в спілкуванні. Це пояснюється активним процесом ідентифікації, який вони переживають відповідно до свого психологічного віку і який є своєрідною внутрішньою умовою розгортання міжособистісного впливу.

На шляху самовизначення в підлітковому віці існують специфічні перепони: автоматичне включення в соціальне середовище; надмірна ідентифікація з популярними героями; особлива уразливість до стресу; соціальні катаклізми, що загрожують вже опанованим ним раніше цінностям, тощо. В сукупності ці фактори здатні затримувати процес особистісного розвитку підлітка.

Самовизначення - це не лише про вибір майбутньої професії та роботи. Це також про прагнення та цілі. Це про бачення власного життя, смаку, стилю, вподобань, щоденних дій та кроків. Це про любов до себе, про прийняття та розуміння свого організму і бажань. Підлітку належить зробити не один складний вибір, щоб вибратись із кокону стереотипів, щоб стати прекрасним метеликом, вільно розправити крила та полетіти назустріч своєму власному, особливому щастю. Цим непростим шляхом він може пройти без страху, осуду та розчарувань, якщо дорослі подарують лише свою щирю підтримку. Тому особливо важливою в цей період є підтримка, розуміння і любов дорослих, що його оточують. І тоді самовизначення підлітка обов'язково стане результатом пройденого ним шляху.